

CAT-TOETSINGSRICHTLIJN ALGHELE ANESTHESIE ten behoeve van de adviserend tandarts

goedgekeurd 24-11-2022

ALGEMENE DEEL: ZIE WEBSITE CAT www.college-at.nl

SPECIFIEK DEEL

Grondslag van de aanspraak

- Behandeling onder algehele anesthesie bij een niet-tandheeskundige lichamelijke of geestelijke aandoening (waaronder ook gerekend wordt extreme angst) kan aanspraak zijn in het kader van bijzondere tandheelkunde conform het Besluit Zorgverzekering art 2.7 lid 1 onder b als het betreft hulp verleend door een tandarts of MKA-chirurg.

Indicatie

Er is sprake van een lichamelijke of geestelijke aandoening die het ondergaan van een tandheeskundige behandeling zeer moeilijk, onmogelijk of onveilig maakt voor de verzekerde of zorgverleners.

Er zijn een aantal categorieën van indicaties waarover consensusⁱ binnen de beroepsgroep bestaat:

- categorie a. Verzekerden waarvan de *verstandelijke* ontwikkeling en de emotionele draagkracht te gering zijn om een routinematige of gecompliceerde tandheeskundige behandeling te ondergaan zonder gebruik van algehele anesthesie. Door hun beperkte cognitieve vermogen, of ontwikkeling zijn zij niet in staat zijn om adequaat te communiceren en of mee te werken.
- categorie b. Verzekerden een ernstige *lichamelijke* beperking waardoor zij zonder algehele anesthesie niet in staat zijn om adequaat te communiceren en/of voldoende mee te werken aan een veilige behandelsetting.
- categorie c. Verzekerden met een extreme *angst* voor de tandheeskundige behandelingsituatie waardoor behandeling in de reguliere praktijksetting niet mogelijk is. De algehele anesthesie dient dan onderdeel uit te maken van een traject van angstbehandeling/angstreductie waarin de algehele anesthesie als ultimum refugium geldt.

Toetsing op de indicatie/criteria

Voor vergoeding van de algehele anesthesie dient altijd sprake te zijn van *voorafgaande* toestemming door de zorgverzekeraar.

categorie a. **verstandelijke beperking:**

1. Is (eerder) aannemelijk gemaakt dat sprake is van een dusdanig ernstige verstandelijke aandoening/beperking dat tandheeskundige behandeling zonder algehele anesthesie niet mogelijk en/of verantwoord is?
2. Is de indicatiestelling voor behandeling in algehele anesthesie gedaan door een multidisciplinairⁱⁱ team?

categorie b. **lichamelijke aandoening/beperking:**

1. Is (eerder) aannemelijk gemaakt dat sprake is van een dusdanig ernstige lichamelijke aandoening/beperking dat tandheeskundige behandeling zonder algehele anesthesie niet mogelijk en/of verantwoord is?
2. Is de indicatiestelling voor behandeling in algehele anesthesie gedaan door een multidisciplinairⁱⁱⁱ team?

categorie c. **extreme angst:**

1. Blijkt uit de aanvraag dat sprake is van een dermate extreme angst voor de tandheelkundige behandelingsituatie dat angstreductie en weer behandelbaar maken in de reguliere praktijksetting onmogelijk is zonder de gebruik van algehele anesthesie? Hierbij dient (minimaal) aan de volgende criteria te worden getoetst:
2. Is gepoogd om in reguliere praktijksetting te behandelen maar is dit onmogelijk gebleken a.g.v. extreme angst? (wat is er geprobeerd: welke psychologische technieken? premedicatie? sedatie? etc. etc.)
3. Verzekerden >15 jaarⁱⁱⁱ: Is objectiveerbaar vastgesteld dat sprake is van extreme angst? (onderbouwing door middel van de gevalideerde angstscorelijsten AS, DAS, K-ATB en DPFR^{iv})
4. Verzekerden < 15 jaar:
  - a. kinderen 1 tot 4 jaar: Algehele anesthesie op zeer jonge leeftijd kan latere leer- en gedragsstoornissen tot gevolg hebben. Daarom dient men zeer terughoudend te zijn met algehele anesthesie bij jonge kinderen tot de leeftijd van 4 jaar en dient algehele anesthesie slechts te worden toegepast als allerlaatste redmiddel.
  - b. verzekerden 4 tot 15 jaar: Er is consensus binnen de beroepsgroep van de bijzondere tandheelkunde dat patiënten waarvan de verstandelijke ontwikkeling en de emotionele draagkracht te gering zijn om een routinematige of gecompliceerde tandheelkundige behandeling te ondergaan en door hun leeftijd of beperkingen niet in staat zijn om adequaat te communiceren en mee te werken, in aanmerking kunnen komen voor een behandeling onder algehele anesthesie.
5. Hoe ziet het lopende traject van angstreductie/angstbegeleiding eruit? (aard van het traject toelichten)
6. Is in het lopende traject van angstreductie/angstbegeleiding komen vast te staan dat onvoldoende voortgang zal kunnen worden geboekt zonder gebruik van algehele anesthesie?
7. Is de indicatiestelling voor behandeling in algehele anesthesie gedaan door een multidisciplinairⁱⁱⁱ team?
8. Of is er sprake van een 'spoednarcose'? Er is sprake van een extreme angst die niet oplosbaar is op korte termijn in combinatie met een urgente behandel noodzaak waarbij er kans is op levensbedreigende schade voor de verzekerde.

Met de aanvraag te verstrekken informatie

categorie a. **verstandelijke beperking:**

1. Beschrijving van de verstandelijke beperking en motivering van de noodzaak voor algehele anesthesie die daar het gevolg van is. (deze onderbouwing hoeft, als sprake is van een onveranderlijk/progressief karakter van de beperking, bij vervolgaanvragen niet telkens herhaald te worden).
2. Een concreet behandelplan met de tijdens de algehele anesthesie uit te voeren tandheelkundige verrichtingen.
3. Intra-orale röntgenfoto's en indien aanwezig een recent OPT.
4. Opgave van de tandheelkundige behandelingen die een direct gevolg zijn van de beperking.
5. Indien sprake is van een EB (= eigen bijdrage): een begroting (inclusief materiaal- en techniekkosten) op basis van verrichtingen-codes.
6. De te verwachten duur en de kosten van de algehele anesthesie.

categorie b. **lichamelijke aandoening:**

1. Beschrijving van de lichamelijke aandoening en motivering van de noodzaak voor algehele anesthesie die daar het gevolg van is (deze onderbouwing hoeft, als sprake is van een onveranderlijk/progressief karakter van de aandoening, bij vervolgaanvragen niet telkens herhaald te worden).
2. Een concreet behandelplan met de tijdens de algehele anesthesie uit te voeren tandheelkundige verrichtingen.
3. Intra-orale röntgenfoto's en indien aanwezig een recent OPT.
4. Opgave van de tandheelkundige behandelingen die een direct gevolg zijn van de aandoening/beperking.
5. Indien sprake is van een EB: een begroting (inclusief materiaal- en techniekkosten) op basis van verrichtingen-codes.
6. De te verwachten duur en de kosten van de algehele anesthesie.

categorie c. **extreme angst:**

1. De (kopie-) verwijsbrief van de (huis-) tandarts waaruit blijkt dat gepoogd is om in reguliere praktijksetting te behandelen maar dat dit niet mogelijk bleek als gevolg van de extreme angst.
2. Een -afdoende- onderbouwing/objectivering van het bestaan van extreme angst voor de tandheelkundige behandelsituatie: angstscores, angst-luxatie: wat maakt dat behandeling in reguliere setting nu niet meer mogelijk is? etc.
3. Ho ziet het -lopende- traject van angstbehandeling/angstreductie er uit en wat zijn de resultaten?
  - Welke methoden zijn of zullen worden gebruikt?
  - Welke andere disciplines dan psycholoog/psychiater zijn betrokken?
  - Is premedicatie geprobeerd?
  - Is sedatie overwogen of geprobeerd? etc. etc.)
4. Waarom geldt de algehele anesthesie in dit individuele geval als laatste redmiddel (ultimum refugium)?
5. Een concreet behandelplan met de tijdens de algehele anesthesie uit te voeren tandheelkundige verrichtingen.
6. Intra-orale röntgenfoto's en indien aanwezig een recent OPT.
7. Opgave van de tandheelkundige behandelingen die een direct gevolg zijn van de aandoening/beperking.
8. Indien sprake is van een EB: een begroting (inclusief materiaal- en techniekkosten) op basis van verrichtingen-codes.
9. De te verwachten duur en de kosten van de algehele anesthesie.

Eigen Bijdrage (EB)

- Voor alle verzekerden van 18 jaar of ouder geldt dat een EB van toepassing is voor de uitgevoerde tandheelkundige behandelingen *met uitzondering van behandeling van tandheelkundige aandoeningen die een direct gevolg zijn van de (onderliggende) lichamelijke of geestelijke aandoening zelf.*
- De EB dient bij de verzekerde in rekening gebracht te worden op basis van de betreffende prestatie-codes.
- Hulp verleend door een tandarts of MKA-chirurg: voor extreem angstige verzekerden van 18 jaar en ouder vallend in categorie c geldt een EB van 100% voor alle uitgevoerde tandheelkundige behandelingen^v. Dit met uitzondering van eventueel gemachtigde zorg. *De facto betekent dit alléén vergoeding vanuit de Basisverzekering van de kosten van de 'narcose' zelf.*

Veiligheid

De behandeling vindt plaats volgens de daarvoor geldende richtlijnen zoals deze zijn opgesteld door de Nederlandse Vereniging voor Anesthesiologie.

Bronnen:

- NVA Richtlijn Sedatie en/of analgesie (PSA) (2012)
  - Deel I bij volwassenen op locaties buiten de OK
  - Deel II op de IC
- Bijlagen NVA Richtlijn sedatie en/of analgesie (PSA) op locaties buiten de operatiekamer (PSA) (2009)
  - Deel III bij kinderen
- Samenvatting NVA Richtlijn Sedatie en/of analgesie (PSA) bij Kinderen op locaties buiten de OK (2009)
- Neurotoxiciteit van sedativa en anesthetica bij jonge kinderen (NTVT januari 2015)
- Algehele anesthesie bij jonge kinderen in de tandheelkunde (NTVT mei 2016)

ⁱ VBTGG werkdocument 2009: tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie op locatie

- ii bedoeld wordt hier een multidisciplinair team ten minste bestaand uit
  - o een tandarts-angstbegeleiding en/of een tandarts-gehandicaptenzorg en/of een tandarts-pedodontoloog én een anesthesioloog
  - o een tandarts en een gz-psycholoog en/of klinisch psycholoog en/of psychiater én een anesthesioloog.
- iii Voor de onderverdeling in volwassenen en kinderen is de leeftijdsgrens op tot en met 15 jaar gesteld, zoals in de meeste ziekenhuizen courant is Bron: Richtlijn Sedatie en/of analgesie (PSA) bij kinderen
- iv website CAT (onder ‘afspraken’) angstscorelijsten en toelichting
- v Dit geldt dus voor álle tandheelkundige behandelingen, los van het feit of deze gedurende de behandeling in algehele anesthesie of gedurende de rest van het traject van angstbehandeling/angstreductie zijn volbracht.